

Sygn. akt IV KK 150/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **P. H.**

skazanego za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2018 r.

wyznaczonym w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w J.

z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt II K .../17,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę P. H. Sądowi
Rejonowemu w J. do ponownego rozpoznania;**

**2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

**W dniu 30 listopada 2016 r. do Sądu Rejonowego w J. wpłynął akt
oskarżenia w którym P. H. został oskarżony o to, że w dniu 22 sierpnia 2016 r.
w C. prowadząc pojazd mechaniczny - samochód osobowy marki Audi A3**

nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 3 ust. 1, art. 16 ust. 1 i 4, art. 19 ust. 1 p.r.d. w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności, naruszył obowiązek ruchu prawostronnego, a w tym jazdy możliwie blisko prawej krawędzi jezdni, naruszył obowiązek jazdy z prędkością zapewniającą panowanie nad pojazdem z uwzględnieniem warunków w jakich ruch się odbywa, a w szczególności rzeźby terenu, stanu i widoczności drogi, utracił panowanie nad pojazdem, zjechał z jezdni i doprowadził do wywrócenia się pojazdu, czym spowodował nieumyślnie wypadek, w którym obrażenia ciała określone w art. 157 § 1 k.k. doznały pasażerki tego pojazdu A. W. w postaci stłuczenia kręgosłupa szyjnego, stłuczenia klatki piersiowej i mostka, stłuczenia kolana lewego z podbiegnięciem krwawym, stłuczenia biodra prawego oraz A. W. w postaci złamania obojczyka prawego - to jest o przestępstwo z art. 177 § 1 k.k.

Wraz z aktem oskarżenia został przesłany wniosek prokuratora, złożony na podstawie art. 335 § 2 k.p.k., w którym prokurator domagał się wymierzenia oskarżonemu, uzgodnionej z nim kary 3 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem go do wykonywania 20 godzin prac społecznych w miesiącu oraz grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 10 złotych i obciążeniem go kosztami postępowania (k.104).

Na posiedzeniu w dniu 23 marca 2017 r., które odbyło się bez udziału prawidłowo powiadomionych stron – Sąd Rejonowy w J. uwzględnił wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k. i w wydanym w tym dniu wyroku uznał P. H. za winnego zarzucanego mu czyni i na podstawie art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 2 k.k. oraz art. 35 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Jednocześnie Sąd na podstawie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec wyżej wymienionego karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 15 złotych każda. Nadto zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania.

Wyrok ten nie był zaskarżony przez uprawnione strony i uprawomocnił się w dniu 31 marca 2017 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na korzyść skazanego Minister

Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, który zaskarżył to orzeczenie w całości i zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 6 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwego wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego przy jednoczesnym wymierzeniu oskarżonemu mniejszej ilości stawek dziennych grzywny niż wynikającej z uzgodnienia poczynionego pomiędzy prokuratorem, a oskarżonym, w następstwie czego doszło również do rażącego naruszenia prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., polegającego na orzeczeniu na podstawie tego przepisu kary grzywny, obok wymierzonej na podstawie art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 2 k.k. oraz art. 35 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. kary ograniczenia wolności bez jej warunkowego zawieszenia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w J. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna. Zaskarżony nią wyrok jest wadliwy, gdyż wydany został z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, wskazanych w zarzucie kasacji, co miało – istotny wpływ na treść tego orzeczenia.

Wyrok ten został wydany przez Sąd Rejonowy w J. na skutek złożonego przez prokuratora wniosku o wydanie wyroku skazującego na podstawie art. 335 § 2 k.p.k., w sytuacji i w warunkach w których brak było podstaw do uwzględnienia tego wniosku.

Nie ulega wątpliwości, że obowiązkiem Sądu orzekającego w trybie art. 343 k.p.k. w zw. z art. 335 k.p.k., jest dokonanie kontroli wniosku prokuratora zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Kontrola ta powinna obejmować okoliczności popełnienia przestępstwa, kwestię zgodności wniosku o wymierzenie określonej kary ze stanowiskiem oskarżonego, a także zgodność propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego i procesowego. Niezgodność wniosku z treścią tych przepisów pociąga za sobą niemożność jego uwzględnienia, a to skutkuje koniecznością rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych (vide: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia

5 października 2017 r. sygn. akt II KK 178/17 i z dnia 9 sierpnia 2017 r. sygn. akt II KK 195/17).

Tymczasem takiej treści wniosek jak ten złożony w niniejszej sprawie przez prokuratora był niedopuszczalny. Sąd Rejonowy rozpoznając w przedmiocie tego wniosku, na posiedzeniu w dniu 23 marca 2017 r., nie dostrzegł, że przepis art. 71 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. pozwalał wprowadzić na orzeczenie kary grzywny obok kary ograniczenia wolności, ale tylko w przypadku warunkowego zawieszenia jej wykonania. W czasie popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (tj. 22 sierpnia 2013 r.) takie było też brzmienie art. 71 § 1 k.k. W czasie, gdy ustalano z oskarżonym warunki „dobrowolnego poddania się karze” w trybie uwzględnienia złożonego przez prokuratora w trybie art. 335 k.p.k. wniosku (tj. w dniu 9 listopada 2016 r.) przepis art. 71 § 1 k.k. już w takim brzmieniu nie obowiązywał. Od dnia 1 lipca 2015 r. nastąpiła zmiana przepisów Kodeksu karnego, wprowadzona ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), mocą której wyeliminowano z systemu prawa karnego możliwość warunkowego zawieszania orzeczonych kar wolnościowych ograniczając możliwość orzekania grzywny do przypadków orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Stąd też Sąd powołując się na treść art. 4 § 1 k.k. zastosował wobec oskarżonego przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. uznając, że są one względniejsze dla sprawcy, ale już nie dostrzegając właśnie tego, że orzeczenie grzywny na podstawie art. 71 § 1 k.k. obok kary ograniczenia wolności nie było przez ten przepis dopuszczalne wobec oskarżonego, skoro nie wymierzono mu kary ograniczenia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Ta oczywista sprzeczność wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 k.p.k. z obowiązującym stanem prawnym implikowała niedopuszczalnością jego uwzględnienia, a niedostrzeżenie tej jego wadliwości przez Sąd Rejonowy może świadczyć tylko o tym, że uchybił on – i to w sposób rażący – wspomnianym obowiązkom nałożonym przez art. 343 k.p.k. na każdy sąd rozpoznający taki wniosek prokuratora skazania bez rozprawy. Nie tylko jednak w tym aspekcie Sąd Rejonowy uchybił tym powinnościom. Wbrew bowiem treści przedmiotowego

wniosku (zgodnej z ustaleniami poczynionymi co do kary pomiędzy oskarżonym a prokuratorem – k. 91) orzekł, że wartość jednej stawki wymierzonej kary grzywny stanowi kwota 15 zł, podczas, gdy wniosek (i owo porozumienie stron co do kary) ustalało ją na kwotę 10 zł. Takiej modyfikacja wniosku – bez uzyskania zgody na nią obydwu stron owego konsensusu - Sąd Rejonowy nie mógł przeprowadzić. Zgodnie z treścią art. 343 § 6 k.p.k. sąd orzekający na posiedzeniu w trybie art. 335 § 2 k.p.k. ma możliwość jedynie wydania wyroku o treści zawnioskowanej przez prokuratora i uzgodnionej z oskarżonym albo rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych. Nie ma natomiast możliwości wydania wyroku o treści innej niż zawnioskowana (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2016 r., IV KK 219/16), chyba że na sugerowaną przez siebie jej zmianę uzyska zgodę tych uczestników porozumienia.

W niniejszej sprawie Sąd akceptując wadliwy wniosek prokuratora nie tylko orzekł, obok kary ograniczenia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, dodatkowo karę grzywny, ale ponadto w wymiarze odmiennym od wynikającego ze złożonego przez prokuratora wniosku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o wydatkach postępowania kasacyjnego uzasadnia treść art. 638 k.p.k.